

פרשת משפטים

כז' שבט
תשע"ו

שבת מברכין

וקראת לשבת צונג

עבית מדרשו של הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א

משלחן גבוה

דרך אכילה

אבן יקרה

לחמם לב יהודים...

פעם הגיע החפץ חיים לעיר לידא. כאשר התאספו אנשי העיר לשמוע את דבריו,

סיפר: פעם נכנסתי בעיר מגורי ראדין למקווה והמים היו קרים. שאלתי את בעל בית המרחץ: מדוע המים כל כך קרים? והוא ענה לי: רבי, את כל המים שהיו בדוד החם שפכתי למקווה. נגשתי אל הדוד החם ומיששתי אותו ונוכחתי לדעת שהדוד של המים החמים פושר.

עתה הבנתי מדוע המים הפושרים ששפכו ממנו לתוך המקווה לא הצליחו לחמם את מי המקווה הקרים. מים פושרים אין בכוחם לחמם מים קרים. פניתי אליו והסברתי לו: כדי לחמם את מי המקווה הקרים צריך שהמים ששופכים מהדוד החם יהיו רותחים או חמים מאוד. רק באופן זה יתחממו המים הקרים שבמקווה.

"עת צרה היא ליעקב", פנה החפץ חיים לקהל בלהט ואמר, הרבה מאחינו פרשו מדרך התורה והקור וקיפאון מתורה ומצוות השתלטו על דרך חיייהם. מוטל עלינו לנסות להצילם, לנסות לקרבם ולחמם את לבם בחומה של היהדות.

באיזו דרך נצליח בכך? רק כאשר נהיה חמים ולוהטים באש קודש, רק כאשר לבנו יהיה ער לכל דבר שבקדושה, נוכל להעביר חום זה גם לאחרים.

(פניני הפרשה)

ירושלים

הדלקת נרות: 17.02
(לנוהגים 40 דק': 16.42)
צאת שבת: 17.53 ר"ת 18.29

תל אביב

הדלקת נרות: 16.58
צאת שבת: 17.50
רבנו תם: 18.25

באר שבע

הדלקת נרות: 17.01
צאת שבת: 17.53
רבנו תם: 18.29

ראש חודש אדר א' בימי שלישי ורביעי

המולד ביום שני
בשעה 8:47 ו-14 חלקים

מספרים בשם הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל זיע"א, שראה אדם אחד שהיה אוכל בשר בתאווה ובהלטה ובשקיקה, אמר לתלמידיו ראו "שור אוכל שור". כלומר שאדם אוכל ומכניס רובו וכולו תוכי האוכל הריהו מתייחס למאכל ההוא, חס וחלילה. ובאותו זמן האכילה הוא זמן מלחמה כמו שנאמר בזוהר הקדוש (פרשת עקב דרע"ב. ברע"מ). ועיין פלא יועץ (מערכת סעודה). כלומר כמו המלחמה היא או חיים או מוות חס וחלילה. כן אדם, או מתעלה על ידי האכילה או יורד. כי מצד אחד זה מעלה כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות נה.) "שולחנו של אדם מכפר עליו". וכך כתוב בזוהר הקדוש (פרשת תרומה קנד.) שולחנו של אדם עומד לטהרו מכל עוונותיו. ולכן כתב בכף החיים (סימן קנז או יא) יש להתוודות קודם סעודה כדי שיתכפר עוונותיו. עיין שם. גם בזוהר אמרו "ואכלת - לפני ה' אלוקיך". כלומר האכילה - הוא כאוכל לפני הקב"ה, והשולחן של אדם כמו מזבח. (ועיין עוד בכף החיים סימן קנז אות ט). מצד שני: אדם יכול לרדת ממדרגתו. ויירדה זו לא רק כאשר אכילתו אינה כל כך כשרה, בלי הכשר טוב חס וחלילה, אלא אפילו אוכל כשר מכל מקום הגשמיות אז מתחזקת ומימלא הרוחניות נחלשת, כי זה לעומת זה עשה האלקים, וכשזה קם זה נופל, כעין מה שנאמר "ולאום מלאום יאמץ". וראה להחיד"א במורה באצבע (אות קה) וכף החיים (סימן קנז אות טו).

ולכך צריך לומר הריני אוכל כדי שהיה לי כח ואומץ לעבודת ה' יתברך, ולומר דברי תורה על השלחן, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה באבות (פ"ג) ובזוהר הקדוש (פרשת תרומה קנג. והלאה) "שולחן שלא אמרו עליו דברי תורה עליו נאמר "כי כל שולחנות מלאו קיא צואה בלי מקום" כו'. ושולחן שדברי תורה נאמרו בו, הקדוש ברוך הוא לוקח את אותו השולחן ושם אותו לחלקו. ובשעה שבא לאכול ישנם לפניו ברכות, יאמרם בנחת בכוונה, בלא חטיפה ומהירות וכאשר יגיש ואוכל יאכל בנחת ובדרך ארץ, בזוהר אמרו שאכילה בהלטה ובבלענות זהו מחלקו של עשיו הרשע שאמר "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה". ואזוהי אכילה בקדושה [נישנים כוונות אכילה כמובן בכתבי האר"י ז"ל], ואשרי היודעם. ועיין בשולחן ערוך (סימן קע).

וזה לשון הרב בן איש חי (פרשת בהר אות ב): צריך לישב בכבוד על השולחן, הדור בלבשו כמו שיושב לפני גדולים. ועוד כתב (אות ט) לא ימהר בלעיסתו ובאכילתו אלא יתנהג לאיטו לאט לאט, אפילו אם יושב בשולחן עם אדם גרגרן. ולא יראה חיבה וחשק על האכילה ולא ימלא פיו אלא רק בכדי שיוכל לדבר בשפה ברורה. ובכף החיים (סימן קנז אות ט) כתב: יזהר מאוד שיאכל תמיד בשולחן ובמפה פרוסה דרך קבע ולא בעראי כמ"ש "ואכלת לפני השם אלוקיך" עכ"ל. (ומכאן תוכחת לאלו שכאשר בא המלצר לחלק באולם את המנות ומגשו בידו וכששואל מה מעדיפים, המה דנין ומפלפלים עמו איזה נתח כן ואיזה לא וכו'... ומראים חשק. אך הצנועים אומרים לו 'הכל טוב מה שתשים בסדר'...). והנה כשאוכל בקדושה - אז הדם הנוצר בו, גם כן מתקדש ואז רצונותיו קדושים ויש לו חשק לתורה ולמצוות, ה' יזכנו.

וזה שנאמר "ואנשי קודש תהיו לי" - היינו על ידי אכילה וקדושה שאז נהפכין למהות קודש (ועיין תוספות גיטין דף ז ד"ה השתא). "ובשר בשדה טריפה" - כלומר חטופה והלטה, "לא תאכלו" - אל תאכלו בחטיפה שלא בנחת. "לכלב תשליכון אותו" - זה מעשה כלב חצוף ועשיו הרשע שאמר הלעיטני. אלא היו אנשי קודש - על ידי אכילה של קדושה. ובמחשבה זכה לשם שמים. ה' יזכנו להתקדש כל הזמן. אמן.

שבת שלום ומבורך!

גליון השבוע להצלחת:
נתנאל בן חנה
ורבקה בת שושנה

ימולא ה' כל משאלות ליבם לטובה. אמן

העלון בחסות:

ספרג
גרפיקה ועימוד מקצועי
052-7647844

מכתבים למערכת ניתן לשלוח למייל: wekarata@gmail.com או לתד. 57124 ירושלים

שיאל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה

ברכת הריח כשבא לאוכלו

שאלה: האם אפשר לברך ברכת הריח גם כשבא לאכול את הפרי, כן או רק כשמריח מבלי לאכול.
תשובה: כשבא לאוכלו, אינו מברך. רק שרוצה רק להריח אע"פ שעומד אחר"כ לאכילה.

נוסח ברכת הריח

שאלה: מה נוסח הברכה על פירות עם ריח טוב.
תשובה: ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם "הנותן ריח טוב בפירות". או "אשר נתן ריח טוב בפירות".

ברכת ריח הצפורן

שאלה: מה ברכת הריח על ה"ציפורן".
תשובה: ברכתו "בורא עצי בשמים". ולמנהג בני אשכנז "מינו" בשמים.

ניתן לשלוח שאלות לכבוד מורנו הרב שליט"א למערכת ויפורסמו בהמשך אי"ה.

לקראת שבת

יום ששי

א. רבינו האר"י הורה לקנות צרכי שבת ביום ששי דוקא, וכמו שכתב בשער הכוונות (דרושי סדר שבת דרוש א): "דע כי צריך האדם לזיז לקנות כל צרכי שבת ביום ששי ולא ביום חמישי". והטעם, שבזה ניכר יותר שהוא לכבוד שבת, "כי דרך המכונים להכין מיום לחבירו, והרואה שמכין דבר ב' ימים קודם אין ההכנה ניכרת כל כך שהיא לשבת, שיאמרו לא לכך הוא צריך אלא לאיזה ענין אחר, וצריכין אנו להודיע לכל שכל הכנתנו וטרחנו הוא ליום הנכבד הבא עלינו ובזה כבודו מודעת לכל". ובפרט יש להקפיד בזה בהכנת התבשילים ודברי אכילה, "שכל דבר של אוכל צריך לעשות אותם בשעתה משום שתהיה מוטעמת לאכול ולא יקוץ בעיני האוכל".

ב. פעמים שאין להמתין לקנות צרכי שבת ביום ששי, אלא להקדים את הקניות וההכנות ליום חמישי, ובמקרה הצורך אף קודם לכן, וכדלהלן:

- אם יש חשש שלא יהיה אותו המוצר מצוי לקניה ביום ששי, אזי יש להקדים ולקנותו ביום חמישי.
- דבר שצריך הכנה רבה, כמו בשר שלא נמלח וצריך למולחו, יקנהו מיום חמישי כדי שיספיק להכינו לשבת כראוי.
- בימי החורף הקצרים שיש חשש שאם ישאיר הכל ליום ששי לא יכניס את השבת בזמן הראוי, יקדים כל מה שיכול להקדים.

(מתוך הספר 'לעשות את השבת' לרכישת הספר: 0584456041)

מעשה שהיה

בזכות נרות שבת

בעיר לוד' שבפולניה התגורר יהודי אמיד ורבי אברהם שמו, הוא ומשפחתו חיו ברוב אושר ועושר, עד פרוץ מלחמת העולם השנייה העמיד משפחה ברוכה בת תשע נפשות אשר הצעיר ביניהם היה שלמה'לה.

עוד בקטנותו ניכרו בו כשרונות מעולים ויפוי אשר עלה על שאר אחיו ואחיותיו, מדי ערב בשבת היה מתבונן הנער באמו עת הדליקה נרות שבת, משום מה היה מתבונן בהם ארוכות כשפניו מזהירות מרוב הנאה ושמחה. באחד מערבי השבתות הללו כשהאם הדליקה נרותיה כהרגלה, ניגש הילד סמוך לנרות, ומבלי לשים לב נפל על ידו נר דולק וגרם לו כויות וכאבים עצומים, אחרי מאמצים רבים נרפאה ידו אך נשארה לו צלקת לזיכרון.

מלחמת העולם השנייה פרצה, קלגסי הנאצים פלשו לפולניה והביאו עמם הרס ואבדון לאומה בכללה ולתושביה היהודים בפרט, המלחמה התפשטה לכל רחבי אירופה ובכל מקום בו הגיעו הצוררים, הוגלו והושמדו יהודים ללא רחם, כוס התרעלה הגיעה גם למשפחת ר' אברהם, המשפחה כולה נלקחה למחנות ריכוז ומשם לתאי הגזים, פרט לרבי אברהם עצמו שהצליח להימלט לרוסיה כל עוד נפשו בו, ובעוד מצפה הוא למצוא מנוח מתלאותיו ואבלו הכבד הוגלה לסיביר על ידי ממשלת רוסיה, רבי אברהם לא אמר נואש, וכיהודי הנאמן לעמו ולדתו החל עושה למען הגברת הדת במקום גלותו, אף על פי שדבר זה היה בחזקת סכנת נפשות.

פעולתו בשטח זה התרחבה וביום מן הימים הצליח לייסד בית כנסת, ומעשה שטן בדמות קצין מהצבא האדום בשם 'נטישקה' החל להתערב במעשיו של רבי אברהם, ריח אנטישמיות נדף ממנו והיה משתדל להציק ולצער את האנשים אשר בפיקודו, וביחוד את היהודים, לא פעם אחת אמר על רבי אברהם כי יוציאהו להורג באם לא יחדל מדרכו בקודש, אך רבי אברהם אשר מסירותו למען צורכי הדת גדולה היתה, לא שעה לאיומיו של צורר זה, והמשיך כדרכו ביתר שאת בעוד שסכנת מות ריחפה עליו, אולם גם תלאותיו וגילגוליו הגיעו לסיומם, ובאחד הימים נודע לו כי שחרורו קרוב וכי עליו להתכונן לדרך כדי לצאת לישראל, הוברר לו כי מאמציו הרבים ביחס לבקשת יציאה נתקבלה, אך מה דאב לבו על כי אין איש שיוכל לנהל את העניינים במסירות כפי שהוא ניהלם, ואשר יוכל להתגבר על רשעתם של הצוררים למיניהם.

בערב האחרון לפני צאתו לדרך כנס לבית הכנסת אשר כה אהבו וטיפחו כדי לשפוך שיחו לפני קונו, הוא הדליק נרות לזכרון משפחתו שנשפתה, והשתפך בהתרגשות ובהתפעלות במזמורי תהלים, ומרגע לרגע הלך קולו וגבר, קולות אלה הביאו את הקצין נטישקה לראות מה הם הקולות הבוקעים לפתע בחלל הלילה, וכשראה את רבי אברהם בתפילותיו קפץ עליו רוגזו והחל להפשיל שרווליו על מנת להרביץ לרבי אברהם, פניו של רבי אברהם החווירו והוא החל נותן קולו בשמע ישראל אדיר ובתוך כך נתגלה ידו של הלז וצלקת גדולה משריפה נראתה עליו, צעקה פתאומית הושמעה: שלמה'לה בני, שלמה'לה, החי אתה? פניו של נטישקה להטו מסומק וכשראה לפניו הנרות קרא, אבא, מה גרמתי לך, מחול לי אבא מחול לי, הם התנפלו איש על צוואר רעהו והתמוגגו מבכי ומשמחה.

השנים הצליחו להתחמק ולהגיע לחופי הארץ והתחילו להאחז בה ולעובדה, ובעזרת השם הצליח שלמה'לה להתחתן בישראל ולקח לו אשה בת רב ידוע בארץ. ומתגוררים בעיר של אברהם אבינו באר שבע, וגר ביחד עם אביו רבי אברהם, חיים טובים ומאושרים, ורבי אברהם ובנו שלמה'לה כשרואים בערב שבת את הנרות דולקים, אומרים בזכות הנרות האלו נצלנו והכרנו אחד את השני, אכן זכותה של מצוה לעולם עומדת.

(אוצר המעשיות)

ניתן לתרום להפצת העלון
בכל רחבי הארץ
לרפו"ש / לע"נ / להצלחת
וכן פרסום עסקים
בטל: 054-8486947

לקבלת העלון במייל שלחו:
wekarata@gmail.com

גרפיקה ועימוד:
054-8486947

שים לב: עלות מודעה זו 50 אג' בדפוס חדווה 02-5827738